

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΟΝΙΑ Β'. ΜΑΪΟΣ 1928 - ΤΕΥΧΟΣ 6°

ΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΜΟΥΑΡ

Τὸ ἥρωικὸ εἶδος στὴν ποίηση εἶνε σήμερα εἶδος πὸν συγκινεῖ τόσο λίγο. Ἐξαίρεση κάνει τὸ ποίημα πὸν μεταφράζουμε πάρα κάτου, τοῦ Θωμᾶ Μούαρ. Δὲν ἔχει τίποτα τὸ παλαικὸ, εἶναι ὀλοζώντανο καὶ ξέρεϊ νὰ ἐμψυχώνη τόσο, ὅσο φαντάζομαι καὶ ἡ Μασσαλιώτιδα θὰ ἐμψύχωνε ἀπάνω σ' ἡν ὁρμή της ἢ ὁ ὕμνος τῆς «Τρίτης Διεθνούς» τὰ κόκκινα σημερινὰ πλήθη.

Τὴν ἴδια ἥρωικὴ διάθεση μούδωκε ἀκόμα ἓνα ἄλλο γραφτό, καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία πὸν μοῦ δίνεται, δὲν μπορῶ νὰ μὴν τὸ μελεήσω ἐδῶ. Τοῦτο, ἀντίθετα μὲ τὸν Μούαρ, εἶνε κάτι περσότερο ἀπὸ σύγχρονο ἔργο, ἀρκεῖ νὰ πῶ πὸν πρόκειται γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Jean Cocteau «Θωμᾶς ὁ Ἀπατεῶνας». Στὸ πολεμικὸ αὐτὸ τραγουδι (κι' ἄς ἔχη τὴν ἐξωτερικὴ μορφή τοῦ ρομάντσου, εἶνε καθαρὸς παιᾶνας καὶ τίποτ' ἄλλο) γιομίζει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστη ἢ τοῦ ἀκροατῆ ὑψηλὰ καὶ θεῖα συναισθήματα γιὰ τὸν κίνδυνο, γιὰ τὴν ἄγωνα ἰδέα κ' ἐντούτοις ἀγαπητῆ, καὶ γιὰ τὸ θάνατο, ἓναν μεγάλον, ἥρωικὸ θάνατο, πὸν εἶνε ἡ κατακλειδα, τὸ μεγάλον παραπέτασμα πὸν κλείνει ὁ Θωμᾶς.

Πέρα ἀπὸ τοῦτα τὰ δύο ἐξαιρετικὰ φαινόμενα, πρέπει νὰ κάνουμε μακρονην διαδρομὴν, ὡς μὲ τὸν Πίνδαρον καὶ τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Ὅμηρον, γιὰ νὰ βροῦμε ἀληθινὴ τέχνη τῆς ἥρωικῆς μορφῆς.

REMEMBER THE GLORIES OF BRIEN THE BRAVE

Θυμηθῆτε τίς δόξες τοῦ γενναίου τοῦ Μπρήην,
μολονότι τοῦ ἥρωα οἱ μέρες μείναν στὰ περασμένα πολὺ πίσω·
μολονότι εἶνε χαμένος στὴ Μονόνια πιά· καὶ κρύος στὸ κρύον μνημα,
δὲν ξαναγυρνάει πιά στὴν Κιγκόρα ποτές του, ὅτι νὰ πῆς!

Ἄστρο τοῦτο σπουδαῖο τοῦ στρατοπέδου, πόσες καὶ πόσες φορὲς
ἔρριψε τὴν ἀχτίνα του, κι' ἔφεξεν ἄγριο πόλεμο, — πάει, ἔδωσε τώρα
ἀλλὰ μὲ τοῦτο τί; ἀπὸ τίς δόξες του, ἴγνη ἀρκετώτατα δὲν καθίσαν
στὴν κόψη κάθε σπάθας, ἄξια γιὰ νὰ ὀδηγᾶνε
στὴ φεγγερὴ τῆ Νίκῃ;

Μονόνια! Μιὰ καὶ ἡ φύση θέλησε νὰ καλλύνη
μὲ τέτιες θεσπέσιες τοὺς κάμπους σου βαφές καὶ τὰ ὄραϊα βουνά,
πῶς μπορεῖ, καὶ ποιοανὸ φαντασία συλλαμβάνει, πού Τύραννος ποτὲ
τῆς σκλαβιάς μάβρες πατημασιῆς ν' ἀποτυπώσῃ ἐκεῖ; [θαρθῆ
Χίλια Ὁχι, ὦ Ἐλευθερία! Καὶ δὲ θὰ γενοῦμε ποτές μας
τοῦ χαμογέλιου σου. Σύρε, Θεά μας, καὶ λέγε [ἀρνητές
στοὺς Καταχτητές μας, σ' αὐτοὺς τοὺς Δανέζους
πῶς μᾶς εἶνε ἀλαφρότερο, ἕναν βαρὺν αἰῶνα, ν' ἀγκομαχᾶμε στὴν
[ἀγκάλῃ
τοῦ τάφου σου, παρὰ τὸν ὕπνο μᾶς στιγμῆς στὶς ἀλυσίδες τους.

Οὐδὲ μᾶς ἀπολείπει, καὶ πῶς δύναται; ἡ μνήμη τῶν ἀγαπητῶν
σύντροφων, πληγῶμένων, νὰ κοιτουνται σὲ μέρες τῆς Ἀπελπισίας
παρήγοροι στὸ πλάϊ μας, ἐνῶ πορφύρωσε ὅλο τῆς Κοιλιάδας
τὸ γρασίδι ἀπὸ κρονοὺς τὰ αἵματά τους, — συντρόφοι ἀσάλευτοι
οἱ πολυαγαπημένοι, οἱ Νικητὲς Νεκροί! [ἐκείνοι

Ὁ ἴδιος Ἥλιος πού βλογᾶ σήμερα καὶ φλογίζει τ' ἄρματά μας,
εἶδεν αὐτοὺς νὰ πέφτουν κατὰ τῆς Ὀσσορας τὴν πεδιάδα.

Μονάχη μας εὐκὴ ἐτοῦτο τώρα ἄς ἀποβῆ:

Πῶς, τὸ βραδάκι, πὸν θὰ πάη ν' ἀκουμπήσῃ

ὁ ἥλιος τοῦτος, πῶς, νὰ μὴν τὸν κάνουμε νὰ κοκκινίσῃ ἀπὸ ντροπῆ,
βλέποντας τάχα, ὃ μὴ γένοιτο, πῶς μάταια

Ἐκείνοι τότες πέσαν ὑπὲρ ἀναξίων.

Τ. ΠΑΠΑΤΣΩΝΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ
“ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΠΟΛΕΜΗΣΑΝΤΕΣ”

1

Στό:

“*Ἐβδομον ἔτος Πτολεμαίου Λαθύρου*”,

δηλαδή στὸ 110 π.Χ., γράφθηκε θεωρητικὰ κι' ἀπὸ ἕνα
φανταστικὸ Ἀχαιοὸ τὸ ποίημα. Τὴν χρονολογία ἀξίζει νὰ